

Znanje jezika i znanje o jezicima

Učenje novih stvari, koje otvara vrata znanja o društvu i svijetu općenito, često uključuje i ponavljanje poznatih, već naučenih činjenica. *Ponavlanje je majka mudrosti*. upamtili smo još u osnovnoj školi. Uistinu, mnoge je činjenice i vrijedno spomenuti dvaput. Tako smo, primjerice, o *Europskome danu jezika*, koji obilježavamo 26. rujna, već pisali. Podsjetimo se: *Europska godina jezika* bila je godina 2001. Otad tradicionalno u rujnu slavimo i *Europski dan jezika*, koji je svojedobno proglasilo Vijeće Europe i kojim se naglašava važnost učenja što više jezika u svakoj životnoj dobi, u školskome sustavu ili izvan njega. Time učimo i o drugim kulturama i društvima. Poznavanje jezičnih i društvenih raznolikosti omogućuje i veće međukulturno razumijevanje, stoga se u cijeloj Europi promiče višejezičnost. Time ostvarujemo i težnju za zaštitom (svojega i općenito europskoga) jezičnoga nasljeđa te težnju za širenjem znanja o europskim i drugim svjetskim jezicima i društvima. No nećemo previše ponavljati, znamo već da su jezici važni. Ovaj put nećemo iznositi gotove činjenice, nego ćemo se za kraj ljeta i ljetnoga odmora te uoči početka nove školske godine i novih poslovnih izazova poigrati u jezičnome kvizu i ponoviti ili naučiti zanimljivosti o zemljama, jezicima i stanovnicima. Počnimo redom...

1. Koje se pismo (koje je nastalo kao sustav piktograma) smatra prvim, najranijim oblikom pisma?

- a) klinasto pismo
- b) egipatski hijeroglifi
- c) obla glagoljica
- d) uglata glagoljica

2. Iz kojega pisma vuče podrijetlo latinica?

- a) etrurskoga
- b) grčkoga
- c) feničkoga
- d) hebrejskoga

3. Na koliko se pisama službeno piše u Europskoj uniji?

- a) na jednome pismu
- b) na dvama pismima
- c) na trima pismima
- d) na četirima pismima

4. Tri pisma na kojima se službeno piše u Europskoj uniji jesu:

- a) latinica, glagoljica i ćirilica
- b) latinica, ćirilica i grčki alfabet
- c) ćirilica, glagoljica i grčki alfabet
- d) grčki alfabet, hebrejsko pismo i latinica

5. Ulaskom koje je države u Europsku uniju 2007. godine ćirilica (uz latinicu i grčko pismo) postala službeno pismo u Europskoj uniji?

- a) Rusije
- b) Srbije
- c) Bugarske
- d) Crne Gore

6. Koji se jezik smatra najstarijim europskim jezikom kojim se govori i danas?

- a) španjolski
- b) irski
- c) baskijski
- d) grčki

7. Država Tadžikistan dobila je ime po narodu koji je nastanjuje (Tadžikistan: 'zemlja Tadžika'), a jezik se zove:

- a) tadžikistanski
- b) tadžik
- c) tadžički
- d) tadžikstanski

8. Koji od navedenih jezika nije slavenski jezik?

- a) hrvatski
- b) češki
- c) mađarski
- d) poljski

9. Koji od navedenih jezika nije romanski jezik?

- a) francuski
- b) rumunjski
- c) bugarski
- d) portugalski

10. Koji od navedenih jezika nije germanski jezik?

- a) nizozemski
- b) engleski
- c) švedski
- d) slovački

11. Koji od navedenih jezika pripadaju ugrofinskoj skupini?

- a) mađarski i finski
- b) finski i slovački
- c) danski i finski
- d) ukrajinski i finski

12. Kako se na albanskom zove albanski jezik?

- a) alban
- b) albanski
- c) albany
- d) shqip

13. Koji se jezici pišu zdesna nalijevo?

- a) hebrejski
- b) katalonski
- c) arapski
- d) kazaški

14. Koji se jezik tradicionalno zapisuje u uspravnim stupcima (odozgo nadolje) pa zdesna nalijevo?

- a) litavski
- b) ruski
- c) hindski
- d) japanski

15. Službeni je jezik Republike Argentine, podrijetlo čijega se imena povezuje s riječi *argento* (pjesn. *srebro*, sinonim *plata*):

- a) argentinski
- b) španjolski
- c) portugalski
- d) francuski

17. U kojoj je zemlji azerski službeni jezik?

- a) u Angoli
- b) u Andori
- c) u Alžiru
- d) u Azerbajdžanu

19. Gibraltar (*arap.* Gabal Tariq), britanski prekomorski teritorij koji su Španjolci preoteli Arapima 1462. i koji je 1704. došao pod englesku upravu, u prijevodu znači:

- a) Gibonovo brdo / Gibonova stijena
- b) Tarikovo brdo / Tarikova stijena
- c) brdo/stijena
- d) ništa od navedenoga

21. Glavni grad Švicarske zove se Bern, a njegovi su stanovnici:

- a) Bernjani
- b) Bernardinci
- c) Bernjaci
- d) Bernovci

23. Iz kojega jezika potječe riječ *tulipan*?

- a) nizozemskoga
- b) grčkoga

16. Službeni je jezik Republike Gvatemale, čije ime (na starome jeziku nahuatl) upućuje na značenje 'mjesto s mnogo stabala':

- a) engleski
- b) gvatemalski
- c) španjolski
- d) portugalski

18. U Velikome Vojvodstvu Luksemburgu službeni su jezici:

- a) njemački
- b) francuski
- c) luksemburški (leceburški)
- d) nizozemski

20. Gdje se govori farsi?

- a) u Iraku
- b) u Iranu
- c) u Maleziji
- d) u Kini

22. U imenima država Tadžikistan, Kirgistan i Kazahstan sufiks *-stan* vuče podrijetlo iz perzijskoga jezika i znači:

- a) stan, dom ili kuća
- b) mjesto, zemlja, država
- c) čovjek, ljudi, narod
- d) vjera, ljubav, ponos

24. Mjesto za opuštanje s termalnom vodom dobilo je naziv prema latinskoj pokradi za *zdravlje iz vode* (*sanus*

- c) turskoga
d) engleskoga

per aquam), a jednako se zove i grad u Belgiji. O kojemu je gradu riječ?

- a) o Namuru
b) o Gentu
c) o Vorstu
d) o gradu Spa

25. Kalamata, vrsta crnosmedih maslina bademasta oblika, naziv je dobila po istoimenu gradu, koji se nalazi:

- a) u Turskoj
b) u Grčkoj
c) u Makedoniji
d) u Sloveniji

26. Za potrebe slijepih i slabovidnih osoba upotrebljava se Brailleovo pismo, u Hrvatskoj poznato kao:

- a) hrvatska brajlica
b) hrvatska brajlica
c) hrvatska brajalica
d) ništa od navedenoga

27. Kojom se abecedom iz hrvatskoga znakovnog jezika u komunikaciji koriste gluhe i nagluhe osobe:

- a) jednoručnom
b) dvoručnom
c) jednoručnom i dvoručnom
d) ništa od navedenoga

28. Hrvatski je službeni jezik u:

- a) Republici Hrvatskoj
b) Europskoj uniji
c) Bosni i Hercegovini
d) Australiji

Mogli bismo tako nizati pitanja unedogled, ali neka to dalje bude svakomu osobni izazov jer je učenje cjeloživotni proces u kojemu zahvaljujući komunikacijskomu i tehnološkomu napretku danas postizemo više, i to brže nego prije. Znanje jezika i znanje o jezicima znanje je o društvu i društvima, usporedno s time i o povijesti, o zemljopisu i drugim životno važnim stvarima koje se uče u školi, ali ne samo u školi. Na tome putu uviđanje da nešto ne znamo prvi je korak u stjecanju i znanja i vrlina jer narodna mudrost kaže: *Malo znanje čini ljude oholima, a veliko skromnima.*

Točni odgovori: 1. a, 2. a, 3. c, 4. b, 5. c, 6. c, 7. c, 8. c, 9. c, 10. d, 11. a, 12. d, 13. a, c, 14. d, 15. b, 16. c, 17. d, 18. a, b, c, 19. b, 20. b, 21. a, 22. b, 23. c, 24. d, 25. b, 26. a, 27. c, 28. a, b, c.